

dor, Margó Célia, Kopácsy Juliska, Vadnay Vilma, Molnár László, Rónaszéki Gusztáv, Dobó Sándor, Mándoky Béla, Haday Sándor, Örley Flóra, Follinuszné, Krecsányiné, Nikó Lina, Tolnay Hermin, Eszéki Emma, Bácskay Julesa stb. stb.

Blaha Lujza nyiregyházi szerepléséről igen melegen emlékezik meg a naplójában. Nagyon megkedvelte a nyiregyházi erdőt, a talyigát, a Sóstót és a közönséget, mely őt rajongással vette körül. A polgárság azzal is kifejezést adott szeretetének, hogy a Sóstónak az árkon túli dombját elnevezte Blaha-dombnak.

1886-ból feljegyezhető az az észrevétel, hogy a gazdaközönség teljesen távol tartja magát a színháztól s a népet a színházban csak a cselédek képviselik.

Ez magyarázza meg azt a tényt, hogy Nyiregyházan a színészkedés soha sem hozta meg a népesség száma arányához mért anyagi eredményt. A nagyszámú »tírpák«-lakosság ma sem tűnik fel a színház nézőterén. 1887-ben az arénában a következő helyárak voltak: páholy 3 frt 50 kr., támlásszék 1 frt, a többi 60 kr.

1880-ban kicsinosították a színkört, de már 1889-ben ilyen leírás maradt fenn az állapotjáról: »Az aréna egy konzorciumé. Nátha- és reuma-tenyésztő intézet. A széjjelszáradt deszkafalakon keresztül szabadon süvít a léghúzás, keresztezi azt egy másik légáramlat, a nyikorgós bejáratról a szellős színpadon át s egy harmadik a vedlett tetőzet felől. A karzatról porzuhatagok hullanak alá.« A közvélemény ekkor azt sürgette, hogy a nagyvendéglővel kapcsolatban építsenek színházat.

A panaszok az új közsínház 1894-ben történt megnyitása után sem szüntek meg. Különösen a fűtőberendezés adott okot a további panaszra. A közönség fogvacogva, bundában hallgatta az előadásokat s a sajtó azt tanácsolta az igazgatónak, hogy a színházat éjjel-nappal fűttesse, mert a színészek rekedtek s a közönség úgy krárog, mintha éjféle misén volna. A függöny olyan rövid volt, hogy mikor leeresztették, térdig lehetett látni a lábakat.

Az új színház helyárai a megnyitás napján: páholy 10 frt, támlásszék 2 frt 40 kr., kőrszék és erkély 2 frt, állóhely 40 krajcár.

1895-ben vezették be a közsínházba a

villanyt s a nézőterén már is átalakításokat végeztek. Megszüntették a földszinti állóhelyet s helyére beépítettek két páholyt.

Ebben az évben lépett akcióba a »Bessenyei-kör«, a színház megsegítése céljából s színügyi albizottságot szervezett. A »Bessenyei-kör« támogatása nem is maradt ígértet. 1912-ben Balla Jenő városi pénzügyi tanácsos (később polgármester) memorandumot nyújtott be a polgármesterhez egy új, modern színház épület építése érdekében. Az építéshez akkor 400.000 K kellett volna s ez olyan nagy summának tűnt fel, hogy az építésből nem lett semmi.

Megemlítésre méltó az a körülmény is, hogy a színházi előadások anyagilag a háborús évek alatt jártak a legtöbb eredménnyel.

1923-ban a színházat átalakították s a kimosakodott színházat nagy ünnepséggel nyitották meg a »Gigánybáró«-val. Előadás előtt dr. Szabó László »Kacagj, Bajazzo!« c. versét elszavalta Bihary László. Hidvéghy Ernő ünnepi beszédet mondott. Kardoss István városi tanácsnok ékes szavakkal átadta a színházat Heltai Hugó igazgatónak, aki a város vezetőségének és polgármesterének színház-pártoló érdemeit méltatta.

A mai színház építése 1894-ben 110.000 koronába került.

A tervet Alpár Ignác műépítész Abázia számára tervezte, de mégis Nyiregyházan épült fel. Akkoriban meg is jegyezték rá: »Tenger partjára szántad tervedet, s portenger közepébe kerültél.« Van benne 22 páholy, azonkívül 259 egyéb ülőhely és 180 személynek elegendő állóhely, azonban a mai viszonyoknak már meg nem felelő.

A helybeli sajtó és a közönség állandóan új, modern színház megépítését sürgeti. 1924. óta a színház igazgatójával, Gulyás Menyhérttel és jól összeválogatott társulatával a színházba járó közönség teljes mértékben meg van elégedve.

(Dr. Bencs Kálmán.)

Nyiregyházi Vilmos, színész, sz. 1851. máj. 21-én, Ladmócon (Zemplén m.), megh. 1919. december havában, Budapesten. Színpadra lépett 1875. augusztus 18-án, Rákosi Jenő színigazgatónál. 1881–1882. telén Győrött működött.